

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

Jaarverslag 2018

Rekenkamercommissie Westland

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding**
- 2. Samenstelling Rekenkamercommissie**
- 3. Instrument van de gemeenteraad**
- 4. Activiteiten 2018**
 - 4.1 onderzoek naar het economisch beleid in Westland
 - 4.2 onderzoek naar de inzichtelijkheid van de Begrotings- en Verantwoordingsstukken in Westland
 - 4.3 follow-up onderzoek
 - 4.4 onderzoek naar de bestuurscultuur in Westland
 - 4.5 onderzoeksprogramma 2019
 - 4.6 verzoek tot het doen van onderzoek door de raad
 - 4.7 vergaderingen
 - 4.8 andere overleggen
- 5. Inrichting van de rekenkamer**
- 6. Financieel overzicht**
- 7. Nawoord en doorkijk naar 2019**

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van de Rekenkamercommissie Westland (verder RKC), vastgesteld door de RKC op 21 maart 2019. Volgens de Gemeentewet (artikel 185, lid 3) is de Rekenkamer(commissie) verplicht vóór 1 april een jaarverslag uit te brengen.

Leeswijzer

Het jaarverslag begint met de samenstelling van de RKC Westland. Ook wordt een toelichting gegeven op het doel van de RKC en haar werkzaamheden. Ingegaan wordt op de verordening en reglementen waar zij zich op baseert en er wordt een samenvatting gegeven van de activiteiten die de RKC in 2018 heeft verricht. Het jaarverslag sluit af met een financieel overzicht.

2. Samenstelling RKC

De samenstelling van de RKC is in 2018 gewijzigd. In verband met de raadsverkiezingen liep op 29 maart 2018 de benoemingstermijn af van de interne leden mevrouw Elly van der Wilk-van Baren en de heer Dick de Heer. In de raadsvergadering van 15 mei 2018 zijn mevrouw Petra Scheffers-van der Lelij en de heer Peter Duijsens benoemd tot intern lid van de RKC voor een periode van 4 jaar (raadsperiode).

De RKC bestond in 2018 uit:

Voorzitter	mevr. drs. F.C. (Fiona) Buruma
Externe leden	dhr. mr. N. (Nils) Nijdam dhr. A.W. (André) Timmerman
Interne leden	mevr. dr. E.W. (Elly) van der Wilk-van Baren (tot 29 maart 2018) dhr. D. (Dick) de Heer (tot 29 maart 2018) mevr. P. (Petra) Scheffers-van der Lelij (vanaf 15 mei 2018) dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens (vanaf 15 mei 2018)
Secretaris	dhr. D. (Dick) van Vliet

3. Instrument van de gemeenteraad

Per 1 januari 2006 is iedere gemeente verplicht om een rekenkamer of een rekenkamercommissie te hebben. Deze verplichting vloeit voort uit de Wet dualisering Gemeentebestuur die per 7 maart 2002 van kracht is geworden. De RKC vindt haar wettelijke basis in de gemeentewet (art. 81o en de art. 182 t/m 185) en is ingesteld om onderzoek te verrichten naar de doelmatigheid, rechtmatigheid en de doeltreffendheid van gemeentelijk beleid en beheer. Naast de Gemeentewet vindt de RKC haar grondslag in de Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Westland 2009 en volgende jaren, laatstelijk gewijzigd op 17 november 2015.

De RKC onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC formuleert op basis van de feiten die zij in haar onderzoeken heeft geconstateerd, conclusies en aanbevelingen. Zij valideert de feiten met de gemeentelijke organisatie middels een technisch wederhoor, geeft ruimte voor een bestuurlijke reactie van het college van B&W en maakt tot slot een nawoord van de RKC hierop. Het is aan de Raad om te besluiten al dan niet actie te ondernemen naar aanleiding van het onderzoek.

De RKC is een 'instrument' van de Raad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taak.

Door de onafhankelijke positie van de RKC heeft zij een toegevoegde waarde naast de andere onderzoeksinstrumenten van de Raad, zoals het onderzoeksrecht van de Raad, het reguliere accountantsonderzoek, (ambtelijke) evaluatieonderzoeken en periodieke doorlichtingen.

Naast versterking van de controle door de gemeenteraad zal rekenkamerwerk, mits periodiek en deskundig toegepast, leiden tot grotere transparantie van de gemeentelijke organisatie waar ook burgers baat bij hebben. Een belangrijke doelstelling van de onderzoeken is dat met de uitkomsten lering wordt getrokken voor de toekomst. Het is voor de RKC een permanent aandachtspunt om samen met de Raad te bewaken dat de onderzoeken in het teken staan van leren en dat de condities daarvoor aanwezig zijn. In dat kader ziet de RKC zich dus **niet** als een afrekencommissie.

4. **Activiteiten 2018**

4.1 **Onderzoek naar het economisch beleid in Westland**

Zoals u in het Jaarverslag 2017 heeft kunnen lezen is in september 2017 gestart met het onderzoek naar het economisch beleid in Westland. In de periode september 2017 t/m april 2018 heeft I&O Research uit Enschede het onderzoek uitgevoerd. Op 4 mei 2018 kon het conceptrapport uit voor ambtelijk wederhoor. Op 17 mei 2018 is de ambtelijke (technische) reactie ontvangen. Deze reactie is verwerkt in het eindrapport dat op 24 mei 2018 is uitgegaan voor bestuurlijk wederhoor naar het college van B&W. Op 22 juni 2018 heeft het college de RKC aangegeven dat de bestuurlijke reactie meer tijd vergt dan de gebruikelijke drie weken, zoals aangegeven in het Onderzoeksprotocol van de RKC. In reactie op vragen in de raadscommissie Bestuur van 28 juni 2018 heeft de burgemeester aangegeven de bestuurlijke reactie op het RKC-rapport pas in augustus 2018 te verwachten. Aangezien de RKC het rapport voor het zomerreces wilde doen uitgaan, heeft de RKC ervoor gekozen om het rapport nu zonder de bestuurlijke reactie te verzenden. Op 12 juli 2018 is het rapport, onder embargo, gezonden naar de raad. Op 21 augustus 2018 heeft de RKC de bestuurlijke reactie ontvangen, die op 30 augustus 2018 naar de raad is gestuurd. In deze reactie geeft het college aan dat zij zich kan vinden in de boodschap van het rapport. Mede op basis van ons rapport heeft het college in het kader van het opstellen van het nieuwe collegeprogramma 2018-2022 een korte evaluatie van het economisch beleid uitgevoerd. Dat heeft geleid tot het ontwikkelen van een nieuwe economische koers richting 2022. In de raadscommissie Bestuur van 6 september 2018 heeft André Timmerman, lid-rapporteur van het onderzoek, het rapport aangeboden aan de (plaatsvervangend) voorzitter van deze commissie, de heer Arie Bongaards. Na de aanbieding heeft André Timmerman het rapport in het kort toegelicht.

Het onderzoek is opgezet om antwoord te vinden op de vraag hoe de gemeente Westland in samenspraak met anderen vormgeeft aan het economisch beleid en hoe effectief en efficiënt dat beleid is. De algemene conclusie van het onderzoek is dat de economie van Westland een bijzonder karakter heeft vanwege de dominantie van het tuinbouwcluster. Een sector die nationaal en internationaal steeds meer belangstelling trekt. Het gemeentelijk economisch beleid is voor een belangrijk deel gericht op de cluster en is de afgelopen 15 jaar sterk ontwikkeld, ook in relatie tot de omvangrijke herstructureringsopgave, (wenselijke) transitie van het cluster en verdere mondialisering. Rijk, provincie, tuinbouw gerelateerde (lobby-)organisaties en de top van het Westlandse bedrijfsleven zijn hierbij intensief betrokken.

De gemeenteraad van Westland zou in dit krachtenveld een zwaardere rol kunnen spelen dan nu het geval is. De doelen van het economisch beleid 'Sterke economie' zijn helder.

De uitvoering van het beleid sluit aan bij de doelstellingen en ambities. Er zijn voldoende financiële en personele middelen aanwezig. Er is bij stakeholders buiten de gemeente draagvlak voor het beleid ook met betrekking tot de externe positionering waar binnen de gemeenteraad discussie over is. Kanttekening is dat de doelen van het speerpunt externe positionering minder concreet zijn.

De effectiviteit van het beleid oogt op onderdelen hoog, afgaande op gerealiseerde cofinanciering en tastbare aansprekende tussenresultaten zoals de Greenport Horti Campus en de warmteboringen. Op het zogenaamde 'outcome' niveau (maatschappelijke effecten) zijn er duidelijke indicaties dat ook verdienvermogen zich krachtig herstelt, uiteraard mede vanwege de conjunctuur. Dat herstel geldt voornamelijk niet voor de werkgelegenheid. Ook voor andere doelen (bijv. vestigingsklimaat) geldt dat de doelbereiking niet of nog niet is aan te tonen. Monitoring en beleidsevaluatie zijn een aandachtspunt.

Mede door het accent op co-creatie en de vele betrokken partijen binnen en buiten het Westland gebeurt er veel met de structurele middelen, die de gemeente inzet voor het economisch beleid en is er sprake van efficiënt gebruik van middelen, ook omdat de gemeente er goed in slaagt externe financiële middelen van Rijk en provincie aan te trekken. Voor een oordeel over de doeltreffendheid en doelmatigheid van de intensiveringen op het gebied van externe positionering is het nog te vroeg om een oordeel te vellen.

Gezien het beleidsveld van het onderzoek heeft de inhoudelijke behandeling van rapport plaats gevonden in de raadscommissie EFO van 3 oktober 2018. Wethouder Zwinkels, verantwoordelijk portefeuillehouder, geeft aan dat het college de aanbevelingen, zoals in het rapport aangegeven, heeft overgenomen. Het college zet in op een nieuwe economische agenda Westland voor de periode 2019-2022. Men name wordt ingezet op kennis en innovatie. Om daaraan concreet invulling te kunnen geven stelt het college het 'Fonds Kennis en Innovatie' in. Het fonds is gericht op het financieel stimuleren en faciliteren van kennis- en innovatiegerichte activiteiten van de glastuinbouwsector. Het fonds komt in de plaats van de Westland Agenda. De uitwerking van het nieuwe fonds is nu nog niet SMART, maar daar wordt nog aan gewerkt. Verder moet worden nagedacht wat de rol van de gemeente hierin zal zijn. Het college werkt op dit moment aan een economisch programma. De Raad wordt uitgenodigd om hier op constructieve wijze in mee te denken.

4.2 Onderzoek naar de inzichtelijkheid van Begrotings- en Verantwoordingsstukken

De RKC heeft voor dit actuele onderwerp gekozen omdat een aantal fracties daarom heeft gevraagd en omdat in 2014 de Commissie Depla in het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten' o.a. heeft geconcludeerd dat de begroting en jaarstukken voor niet financieel specialisten te weinig toegankelijk zijn.

Op 31 januari 2018 heeft de RKC onderzoeksbureau IdeeVersa uit Rotterdam geselecteerd om het onderzoek uit te voeren. Het onderzoeksteam bestaat uit mevrouw Elma van de Mortel (trekker van het onderzoek), de heer Peter Beumer (sparring-partner voor het onderzoek) en mevrouw Janna Kool (draagt zorg voor visualisaties).

De begeleiding van het onderzoek vindt plaats door een werkgroep uit de RKC, bestaande uit Fiona Buruma (voorzitter RKC en lid-rapporteur van dit onderzoek), Nils Nijdam (extern lid RKC) en Dick van Vliet (secretaris RKC).

Op 7 februari 2018 vond de startbijeenkomst van het onderzoek plaats. Alle stakeholders voor dit onderzoek uit de ambtelijke organisatie waren bij dit gesprek aanwezig. Van bureau IdeeVersa waren aanwezig Elma van de Mortel en Janna Kool. Namens de RKC waren Fiona Buruma, Nils Nijdam en Dick van Vliet bij de bijeenkomst aanwezig.

In de periode februari t/m april 2018 heeft IdeeVersa het onderzoek uitgevoerd. In het kader van het onderzoek heeft op 8 maart 2018 een interactieve sessie met de raad plaats gevonden. Daarbij waren 9 raadsleden aanwezig. Tijdens de bijeenkomst zijn over een aantal issues keuzes aan de raad voorgelegd. De raadsleden konden daarin hun voorkeur aangeven. Namens IdeeVersa waren bij de bijeenkomst aanwezig Elma van de Mortel en Janna Kool en namens de RKC Fiona Buruma en Dick van Vliet. Op 16 april 2018 kon het conceptrapport uit voor ambtelijk wederhoor. Op 26 april 2018 is de ambtelijke (technische) reactie ontvangen. Deze reactie is verwerkt in het eindrapport dat op 2 mei 2018 is uitgegaan voor bestuurlijk wederhoor. De bestuurlijke reactie van het college van B&W is op 18 mei 2018 ontvangen. Daarin gaf het college aan het rapport als nuttige bijdrage te beschouwen aan de verdere doorontwikkeling van de begroting. Het al dan niet uitvoering geven van de aanbevelingen wordt overgelaten aan het samenspel van de nieuwe raad en het nieuwe college. In de raadscommissie Bestuur van 24 mei 2018 is het rapport door Fiona Buruma, lid rapporteur van het onderzoek, aangeboden aan de voorzitter van deze raadscommissie, mevrouw Kelly van Tol. Na de aanbieding heeft Fiona het rapport in het kort toegelicht.

Het doel van het onderzoek is de inzichtelijkheid van de begroting en de jaarstukken van de gemeente Westland te beoordelen en (waar mogelijk) voorstellen te doen voor verbetering, zodat de bruikbaarheid van deze stukken wordt vergroot. Het uitgangspunt daarbij is het effectieve en praktische gebruik van de stukken door de raad. Het onderzoek heeft geleid tot een negental conclusies. De conclusies hadden betrekking op de behandeling van de stukken, de inzichtelijkheid van de documenten en verplichte onderdelen Besluit begroting en verantwoording (BBV). Daarnaast zijn in het rapport acht aanbevelingen opgenomen die de inzichtelijkheid van de begroting en verantwoordingsstukken moeten vergroten.

Tijdens een Raadsinformatieavond (RIA) van de raadscommissie EFO op 20 juni 2018 is het rapport nader toegelicht door Elma van de Mortel. Voor een RIA is gekozen om de Raad nog nader te informeren over wat is gedaan met de opmerkingen, die tijdens de sessie met de Raad op 8 maart zijn ingebracht. Dezelfde avond heeft de commissie EFO het rapport inhoudelijk behandeld. Met betrekking tot aanbeveling 1, het instellen van een raads werkgroep die de opzet van de begroting, tussentijdse rapportage en jaarstukken doorontwikkeld, heeft de commissie aangegeven dat hiervoor het Raadsoverleg Financiën (ROF) moet worden benut en dat daarvoor geen aparte raads werkgroep moet worden ingesteld. De Raad dient op grond van artikel 2 van de Financiële Verordening van de gemeente Westland, bij aanvang van iedere raadsperiode de programma-indeling voor de raadsperiode, de relevante indicatoren per programma en de eventuele extra paragrafen naast de verplichte paragrafen vast te stellen. Zoals te doen gebruikelijk worden deze zaken eerst besproken in het Raadsoverleg Financiën (ROF).

De commissie vindt dat bij de behandeling in het ROF dan gelijk bekeken kan worden in hoeverre de aanbevelingen van de RKC inpasbaar zijn.

Met betrekking tot de doorontwikkeling van de begroting is in het najaar 2018 een ambtelijke werkgroep ingesteld, die met betrekking tot de eerder genoemde zaken, op 24 januari 2019 en op 21 februari 2019 diverse scenario's heeft voorgelegd aan het ROF. Bij de uitwerking van de scenario's heeft de werkgroep goed gebruik kunnen maken van het RKC-rapport. Op basis van de verschillende scenario's worden de uiteindelijke keuzes door de Raad bepaald.

4.3 Follow-up onderzoek

Voor de RKC is het van belang inzicht te hebben in de mate waarin haar aanbevelingen worden aangenomen en opgevolgd. Daaruit kan een lerend effect worden getrokken voor zowel de RKC zelf, de Raad, het College en het ambtelijk apparaat. Daarom voert de RKC periodiek follow-up onderzoek uit. De RKC kan zo de raad voorzien van actuele informatie van de mate waarin en de wijze waarop verbeteringen zijn doorgevoerd en daarmee de kwaliteit van het bestuur bevorderen. Als bijkomend voordeel wordt gezien dat dit kan bijdragen aan de bewaking van de eigen effectiviteit van de RKC.

Voor 2018 stond een follow-up onderzoek op het programma naar het grondbeleid in Westland. Omdat al een aantal jaren om moverende redenen geen follow-up onderzoeken zijn uitgevoerd, heeft de RKC gemeend om nu gelijktijdig vijf rekenkamer-onderzoeken onder de loep te nemen. Dit betreft de volgende onderzoeken:

- Grondbeleid (2013)
- Kernen tussen de kassen (2014)
- Inkoop- en aankoopbeleid (2015)
- Monitor 3D (2015)
- Geheimhoudingsbepalingen (2016)

Op 31 augustus 2018 is een vijftal bureaus uitgenodigd voor het doen van offerte. Op 18 september 2018 hebben de selectiegesprekken plaats gevonden en na een zorgvuldige afweging werd bureau Andersson Elffers Felix (AEF) uit Utrecht als meest gunstige aanbieder gekwalificeerd. Het onderzoeksteam van AEF bestaat uit drie onderzoekers, onder leiding van de heer Jasper Sterrenburg. De andere onderzoekers zijn de heer Yourai Mol en mevrouw Sophie van der Spek. De begeleiding van het onderzoek vindt plaats door een werkgroep uit de RKC, bestaande uit de heren Nils Nijdam (extern lid RKC en lid-rapporteur), André Timmerman (extern lid) en Dick van Vliet (secretaris RKC).

Op 17 oktober 2018 vond de startbijeenkomst van het onderzoek plaats. Namens de ambtelijke organisatie waren de gemeentesecretaris mevrouw Lidia Spindler en de ambtelijke contactpersoon, de heer Arie van Blanken aanwezig. Namens de RKC waren de heren Nils Nijdam en Dick van Vliet aanwezig en namens bureau AEF, de heer Jasper Sterrenburg.

In de periode oktober – november 2018 heeft het onderzoek door AEF plaats gevonden. Op 30 november 2018 heeft de RKC van AEF de concept Nota van bevindingen ontvangen en is de Nota op 10 december 2018 met de RKC-werkgroep besproken. Naar aanleiding van deze bespreking zijn de stukken nog aangepast en op 19 december 2018 voorgelegd aan de gehele RKC. Vervolgens is op 9 januari 2019 de concept Nota van bevindingen uitgegaan voor ambtelijk wederhoor.

Naar verwachting wordt het rapport inzake het follow-up onderzoek aangeboden in de raadscommissie Bestuur van 4 april 2019. In het Jaarverslag 2019 komt de RKC nader op dit onderzoek terug.

4.4 *Onderzoek naar de bestuurscultuur in Westland*

Als 3^e onderzoek stond in het Jaarplan 2018 opgenomen het onderzoek naar de bestuurscultuur. Het onderzoek heeft tot doel om meer inzicht te verkrijgen in de bestuurscultuur, alsmede in de risico's die daarmee samenhangen en in mogelijkheden voor verbetering. De RKC is in 2018 niet met dit onderzoek gestart, omdat de RKC, gezien de raakvlakken, eerst de uitkomst wilde afwachten van het raadsonderzoek naar de 9 observaties, zoals opgenomen in het rapport van de burgemeester inzake bevordering goed functioneren gemeentebestuur, dat in februari 2018 is uitgebracht. Onder punt 4.6 van dit Jaarverslag wordt nader op dit raadsonderzoek terug gekomen. Het onderzoek naar de bestuurscultuur is voorlopig doorgeschoven naar 2020. Gelet op de komst van zowel een nieuwe burgemeester als een nieuwe gemeentesecretaris en een nieuwe griffier acht de RKC het te prematuur om dit onderzoek nu te starten.

4.5 *Onderzoeksprogramma 2019*

In de RKC-vergadering van 14 november 2018 heeft de RKC de volgende onderwerpen geselecteerd voor onderzoek in 2019:

1. Kwaliteit publieke dienstverlening gemeente Westland;
2. Participatiebeleid / Burgerinitiatief;
3. Informatiebeveiliging.

Voor het doen van deze onderzoeken heeft de RKC een budget van € 53.200,--.

Het concept-onderzoeksprogramma 2019 is op 21 december 2018 aan de raad voorgelegd met het verzoek voor 18 januari 2019 adviezen en bedenkingen over het onderzoeksprogramma ter kennis van de RKC te brengen. Daarop zijn geen reacties binnen gekomen. In de RKC-vergadering van 23 januari 2019 is het onderzoeksprogramma 2019 definitief vastgesteld.

4.6 *Verzoek tot doen van onderzoek door de raad.*

Op 16 maart 2018 heeft de Raad een initiatiefvoorstel unaniem aanvaard, waarbij de burgemeester wordt verzocht om in ieder geval voor 21 maart 2018 informatie / gegevens openbaar te maken waarop de 9 observaties uit de rapportage bevindingen bevordering goed functioneren gemeentebestuur van februari 2018, opgesteld door de waarnemend burgemeester mevrouw A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven, zijn gebaseerd en waaruit blijkt welke bestuurders in welke dossiers fout gehandeld hebben. Mocht de burgemeester daartoe niet in staat zijn dan wordt de RKC opdracht gegeven om feitenonderzoek te doen naar in ieder geval de 9 observaties uit de rapportage van bevindingen. Tevens wordt verzocht om in het onderzoek onder meer te betrekken in welke dossiers of aangelegenheden de observaties betrokken waren en dat per observatie wordt bezien welke bestuurders daarbij actief of passief betrokken waren en ook te bezien of er inmiddels meer observaties zijn. Aangezien de burgemeester niet aan het verzoek van de raad kon voldoen heeft het College het initiatiefvoorstel doorgeleid naar de RKC. Op 5 april 2018 heeft de Rekenkamercommissie (RKC) hierover een brief van het college van B&W ontvangen.

Op 20 april 2018 heeft de RKC in een brief aan de Raad op het verzoek gereageerd. In deze brief geeft de RKC aan een andere benadering te kiezen voor het onderzoek dan de vraag van de Raad naar 'namen en rugnummers' uit het verleden.

Dit laatste vindt de RKC meer een forensisch onderzoek en verwijst daarvoor naar gespecialiseerde bureaus die een dergelijk onderzoek prima buiten het speelveld van de RKC kunnen uitvoeren. Gelezen de reactie van de RKC is het Presidium op zoek gegaan naar een forensisch onderzoeksbureau. In de raadsvergadering van 10 juli 2018 is opdracht gegeven aan onderzoeksbureau Necker van Naem om het onderzoek naar de 9 observaties uit te voeren. In november 2018 is het onderzoek afgerond en besproken in de raadscommissie Bestuur van 29 november 2018. In het rapport valt te lezen dat uit het onderzoek geen nieuwe feiten naar boven zijn gekomen, voornamelijk doordat niet gesproken kon worden met de ambtenaren, die de negen observaties hadden aangedragen. Dit, omdat indertijd aan de betreffende ambtenaren anonimiteit was toegezegd.

4.7 Vergaderingen

In 2018 is de RKC zesmaal in vergadering bijeen geweest. In de regel komt de RKC eens per zes weken bij elkaar. Daarnaast zijn er gedurende het jaar diverse bijeenkomsten en afspraken geweest tussen de leden van de RKC inzake de lopende onderzoeken.

4.8 Andere overleggen

In de RKC-vergadering van 15 januari 2018 is kennis gemaakt met de nieuwe griffier van Westland, de heer Funs Bergmans. Om een indruk te krijgen hoe de RKC-vergaderingen verlopen, heeft hij de gehele vergadering bijgewoond.

Op 26 april 2018 is in restaurant De Viersprong te 's-Gravenzande afscheid genomen van de interne leden Elly van der Wilk en Dick de Heer.

Op 25 mei 2018 hebben Fiona Buruma en Nils Nijdam het jaarcongres van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) in Utrecht bijgewoond. Dit jaarcongres stond in het teken van het 15-jarig bestaan van de NVRK.

Met onderzoeksbureaus hebben periodieke overleggen over de voortgang van de lopende onderzoeken plaatsgevonden.

Periodiek hebben de voorzitter en de secretaris informatief overleg gehad met de voorzitters/secretarissen van de rekenkamer(commissies) in de regio Haaglanden. Tijdens deze regionale bijeenkomsten kwamen relevante onderwerpen ter sprake en werden informeel ervaringen gedeeld.

5. Inrichting van de rekenkamer

Op 19 september 2018 hebben Fiona Buruma en Dick van Vliet een gesprek gehad met waarnemend burgemeester mevrouw A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven over de inrichting van de rekenkamer. De burgemeester wijst in dat gesprek erop dat de regering de rekenkamerfunctie (in casu de Rekenkamercommissie) wil afschaffen.

De regering ziet het schrappen van de rekenkamerfunctie als een noodzakelijke voorwaarde om het rekenkameronderzoek ter ondersteuning van de controlerende taak van de raad in het hele land op een verantwoord niveau te brengen. Geconstateerd is dat in circa 50 gemeenten, waarin na de invoering in 2006 voor de rekenkamerfunctie is gekozen, nauwelijks of in het geheel geen invulling is gegeven aan serieus rekenkameronderzoek.

Door de onafhankelijke rekenkamer te positioneren als het enige instituut dat belast is met het doen van onderzoek naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur, wordt haar positie volgens de regering versterkt. Daarnaast vindt de regering dat regulier lidmaatschap van raadsleden zich niet verdraagt met de onafhankelijkheid van de rekenkamer. De minister is van mening dat voor gemeenten die dat willen een adviserend lidmaatschap van raadsleden bij de rekenkamer een passende wijze kan zijn om aan een zinvolle betrokkenheid van de Raad vorm te geven. Inmiddels heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voorgesteld de Gemeentewet en de Provinciewet te wijzigen in verband met het afschaffen van de rekenkamerfunctie, het openen van de mogelijkheid tot het benoemen van raadsleden en statenleden tot adviserend lid van de rekenkamer en uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamer tot inkooprelaties (Wet versterking decentrale rekenkamers). Naar aanleiding van dit wetsvoorstel geeft de burgemeester aan dat zij met de Raad in gesprek wil gaan welk type rekenkamer het beste past voor de gemeente Westland. Daarvoor bestaan vier opties:

1. Een rekenkamer bestaande uit enkel externe leden;
2. Een rekenkamer bestaande uit externe leden en raadsleden met enkel een adviserende rol;
3. Een rekenkamer bestaande uit enkel externe leden, die samenwerkt met een klankbordgroep bestaande uit raadsleden en die per onderzoek kan wisselen;
4. Een rekenkamer bestaande uit externe leden en raadsleden met stemrecht.

De vierde optie is niet mogelijk in huidige wetvoorstel. Wordt het advies van de NVRP overgenomen dan kan dit een optie zijn.

Op 16 november 2018 heeft de RKC in een brief aan de raadscommissie Bestuur de toegevoegde waarde van interne leden in de rekenkamer benadrukt. De interne leden brengen voeling in met de lokale maatschappij en zorgen zij dat het perspectief van de raad in de discussies in de RKC een duidelijke plaats heeft, waarmee de RKC haar voordeel kan doen. Op basis hiervan gaat de voorkeur van de RKC uit naar optie 2. In de raadscommissie Bestuur van 29 november 2018 geven alle fracties aan zich aan te sluiten bij de reactie van de RKC.

6. Financieel overzicht

Tot slot van dit verslag het financiële overzicht over 2018 (bedragen ex BTW).

Omschrijving	Begroting 2018	Werkelijk 2018	Saldo 2018
Uitbesteding van onderzoeken	€ 53.200,--	€ 39.950,--	€ 13.250,--
Planning en begeleiding van onderzoek, uitvoering follow-up onderzoek en signaleringsfunctie	€ 16.800,--	€ 18.700,--	€ 1.900,-- -/-
Contributie NVRP		€ 895,--	€ 895,-- -/-
Jaarcongres NVRP		€ 430,--	€ 430,-- -/-
Afscheid interne leden		€ 441,--	€ 441,-- -/-
Vergaderkosten		€ 72,--	€ 72,-- -/-
Totaal (overschot)	€ 70.000,--	€ 60.488,--	€ 9.512,--

Van het onderzoeksbudget zijn in 2018 betaald het onderzoek naar de inzichtelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken in Westland, de 2^e termijn (40%) van het onderzoek naar het economisch beleid in Westland en het follow-up onderzoek. Ingevolge de verordening ontvangen de voorzitter en externe leden een bruto maandvergoeding van respectievelijk € 500 en € 450. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd met de CAO gemeentepersoneel, in 2018 bedroegen deze respectievelijk € 556 en € 501 (afgerond). De interne leden ontvingen op basis van artikel 2, lid 2 onder b, van de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden Westland een toelage van 5% van de vergoeding voor raadsleden. Deze kosten gaan ten laste van het raadsbudget.

7. Nawoord en doorkijk naar 2019

De RKC Westland heeft met dit jaarverslag u een volledig beeld willen geven van haar activiteiten in 2018. Het geheel overziend kan de RKC concluderen dat in 2018 de onderzoeken naar het economische beleid in Westland en de inzichtelijkheid van de begrotings- en verantwoordingsstukken konden worden afgerond en dat het follow-up onderzoek naar de doorwerking van aanbevelingen van vijf RKC-onderzoeken kon worden opgestart.

De RKC hoopt dat de Raad met de onderzoeken zijn voordeel kan doen bij de kaderstellende en controlerende taak. De RKC is de Raad, het College en de ambtelijke organisatie zeer erkentelijk over de wijze waarop zij hun medewerking hebben verleend bij de totstandkoming van dit programma.

De RKC zal zich ten volle inzetten om van 2019 wederom een succesvol jaar te maken.

Namens de Rekenkamercommissie Westland,

Fiona Buruma,
voorzitter Rekenkamercommissie Westland.

Dit is een uitgave van de Rekenkamercommissie Westland.

Voor meer informatie over de inhoud van dit verslag of de Rekenkamercommissie Westland in het algemeen, kunt u contact op nemen met de secretaris van Rekenkamercommissie Westland, de heer D. van Vliet.

Griffie gemeente Westland,
Postbus 150, 2670 AD Naaldwijk.

T: 0174 – 673 038

F: 0174 – 673 031

E: dvvliet@gemeentewestland.nl

I : www.gemeentewestland.nl